

Podstawowe dane osobowe recenzenta:

Wrocław, 31.08.2016 r.

prof. dr hab. Urszula Marciniak-Mazur

Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna instrumentalistyka

Adres do korespondencji;

[Redacted address information]

RECENZJA

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, pismo z dnia 15.07.2016 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt. 2).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 17.12.2013 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek Pani **mgr Agnieszki Brojek** z dnia 06.12.2013 roku przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka,
- wyznaczenia recenzenta

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1, 3) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego mi przez przewodniczącego rady pisma sygnowanego datą 19.03.2014 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani **mgr Agnieszki Brojek pt. „The family tree. Nowatorstwo i inspiracje w twórczości wiolonczelowej Giovanniego Sollimy w kontekście dokonń wybranych kompozytorów włoskich epoki Baroku i Klasycyzmu.”** została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia rady w dniu 26.10.2009 roku:

- uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego,

- uchwala o wyznaczeniu recenzentem pracy doktorskiej kandydatki mej osoby,
- protokoły z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału,
- protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
- lista obecności członków Rady Wydziału,
- lista członków Rady Wydziału zaliczanych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka do minimum kadrowego,
- uchwala w sprawie korekty programu dzieła artystycznego

Liczba uprawnionych członków Rady wynosi **20** osób. Na posiedzeniu było obecnych **12** uprawnionych członków Rady. Oddano **20** głosów ważnych: **12** za wszczęciem przewodu doktorskiego, głosów wstrzymujący się i przeciwnych nie było. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust. 2 pkt. 2, Rada Wydziału podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka dla Pani mgr Agnieszki Brojek.

Podstawowe dane o Kandydatce:

Pani mgr **Agnieszka Brojek** po ukończeniu w 1991 roku Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Inowrocławiu, rozpoczęła studia w Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, w klasie wiolonczeli prof. Stanisława Pokorskiego. Studia ukończyła z wyróżnieniem w 1996 roku. W latach 1993 – 1995 otrzymywała stypendia Ministra Kultury i Sztuki. W trakcie studiów wzięła udział w V Ogólnopolskim Konkursie im. Dezyderiusza Danczowskiego (1992) oraz w kilku kursach mistrzowskich.

Jeszcze w trakcie studiów rozpoczęła pracę w Filharmonii Poznańskiej (do 2006 r.), a po studiach została zatrudniona w macierzystej uczelni gdzie wykłada studia orkiestrowe, literaturę wiolonczelową, metodykę, język włoski oraz współpracuje w latach 2005-2007 z Działem Współpracy z Zagranicą AM.

W latach 1999 – 2009 Pani Agnieszka Brojek nawiązała współpracę z prestiżowym festiwalem wagnerowskim *Tiroler Festspiele Erl* w Austrii, prowadzonym przez znakomitego dyrygenta Gustava Kuhna. Podczas współpracy z *Tiroler Festspiele Erl*, uczestniczyła w nagraniach wielu płyt CD i DVD.

Po zakończeniu współpracy z *Tiroler Festspiele Erl* w 2010 roku jako muzyk *Orchestra Internazionale d'Italia* brała udział w *Festival della Valle d'Itria* we Włoszech. Od 2009 roku współpracuje też z *Orchestra Bartolomeo Bruni* w Cuneo, a od 2010 z *Orchestra della Provincia di Catanzaro La Grecia* (również we Włoszech).

Dwukrotnie brała udział w Teachers' Mobility programu Socrates/Erasmus, w 2005 roku w uczelni partnerskiej Anadolu Universitesi w Eskisehir w Turcji, a w 2010 w Conservatoriodi Musica „G.F.Ghedini” w Cuneo we Włoszech gdzie oprowadziła zajęcia ze studiów orkiestrowych i literatury wiolonczelowej oraz wygłosiła wykłady dotyczące twórczości wiolonczelowej F. Chopina, A. Tansmana i W. Lutosławskiego.

Prócz pasji muzycznej Pani Agnieszka rozwija zainteresowania dotyczące języków obcych, w szczególności języka włoskiego, który stał się jej wielką pasją. Już po studiach kontynuowała naukę języka włoskiego, zdobywając certyfikaty Università per Stranieri di Siena na poziomie zaawansowanym – livello avanzato i ponadzaawansowanym– livello superiore (C1 i C2). W 2006 roku była tłumaczem na XI Międzynarodowym Konkursie Lutniczym im. H. Wieniawskiego. Od 2005 roku współpracuj z poznańskim wydawnictwem Flos Carmeli, dla którego wykonała szereg tłumaczeń.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pani mgr Agnieszki Brojek pod tytułem „**The family tree. Nowatorstwo i inspiracje w twórczości wiolonczelowej Giovanniego Sollimy w kontekście dokonań wybranych kompozytorów włoskich epoki Baroku i Klasycyzmu**” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje:

Domenico Gabrielli – *Kanon*

Antonio Vivaldi – *Koncert a-moll* RV 419 cz. III

Luigi Boccherini – *Fandango z Kwintetu gitarowego* D – dur G. 448

Giovanni Sollima – *Alone*

Lamentatio

Terra Aria

Violoncelles, vibrez

Temat pracy doktorskiej jest wynikiem autentycznej fascynacji autorki osobowością artystyczną i twórczością wspaniałego włoskiego wiolonczelisty Giovanniego Sollimy. Doktorantka bada obszar muzyczny będący przedmiotem zainteresowania i zachwytu szerokiej publiczności ale budzącym często kontrowersje wśród muzyków klasycznie podchodzących do wykonawstwa instrumentalnego. Koncepcja dzieła artystycznego bardzo dobrze koresponduje z tematem dysertacji. Dowodzi zrozumienia zróżnicowanych form muzycznych i charakteru wykonywanych dzieł. Swobodne poruszanie się w stylistyce zarówno włoskiego Baroku, Klasycyzmu jak i w dziełach komponowanych współcześnie, świadczy o profesjonalnym warsztacie i dużej wyobraźni artystycznej wykonawczynie.

Wnikliwe badania i analiza dzieł zaprezentowanych na nagraniu w kontekście historycznym, kulturowym i stylistycznym, zaowocowała rozumieniem konstrukcji utworów, umiejętnym odczytaniem intencji twórców. Walorem dzieła jest jego różnorodność na wielu płaszczyznach, co pozwala zaakcentować odmienny charakter poszczególnych utworów a jednocześnie uzyskać wspólny mianownik tak charakterystyczny dla włoskich kompozytorów.

Powściągliwa elegancja w wykonaniu utworów Domenico Gabrielle'go i Antonio Vivaldiego, lekka, żartobliwa interpretacja *Fandanga* z Kwintetu gitarowego Luigi Boccheriniego, potwierdzają umiejętności instrumentalne doktorantki i towarzyszących jej współwykonawców. Nie do końca przekonuje mnie lekko przesterowany głos basowy co ujmuje alikwoty górnym rejestrom wiolonczeli i sprawia że czasem dźwięki na strunie -a- brzmią płasko i z przydźwiękiem.

Utwory Giovanniego Solimy to pokaz możliwości technicznych doktorantki w dziełach solowych oraz umiejętności współpracy z towarzyszącymi artystce wykonawcami w dziełach kameralnych.

Kształt artystyczny dzieła, zależności współbrzmień z innymi instrumentami, wspólnie prowadzona narracja, różnorodność brzmień i barw, wykorzystanie nietypowych, skomplikowanych środków artystycznych świadczą o profesjonalizmie i artystycznej dojrzałości.

Wybierając do realizacji utwory Giovanniego Sollimy, doktorantka postawiła sobie bardzo trudne zadanie. Jak sama twierdzi (...) „aby zagrać Sollimę, niezbędny jest Sollima” (...), niepowtarzalny sposób gry, nieznaną granic techniką wiolonczelowa, niewyczerpana inwencja, energia i estradowa charyzma włoskiego artysty, są niedoścignione. Jednak G. Sollima w swoich kompozycjach pozostawia wykonawcom bardzo szeroki margines własnej interpretacji i tę możliwość wykorzystała pani Agnieszka Brojek bardzo dobrze.

Część opisowa dzieła pod względem merytorycznym i redakcyjnym nie budzi zastrzeżeń. Doktorantka w trzech rozdziałach poprzedzonych wstępem przeprowadziła interesujące rozważania w oparciu o materiały źródłowe (większość materiałów w tłumaczeniu własnym z języka włoskiego) oraz własne przemyślenia i osobiste sądy dotyczące twórczości Giovanniego Sollimy.

Bardzo obszerne są rozdziały I i II, dotyczące historii wiolonczeli i techniki wiolonczelowej oraz włoskich twórców piszących na ten instrument w Baroku i Klasycyzmie. Niezwykle ciekawy jest podrozdział zatytułowany *Anelli mancanti*, przybliżający czytelnikowi sylwetki kompozytorów zapomnianych, którzy mieli jednakże ogromny wpływ na rozwój techniki wiolonczelowej i postrzeganie wiolonczeli jako instrumentu solowego.

Rozdział drugi to wynik fascynacji autorki osobowością Giovanniego Sollimy jako wiolonczelisty, kompozytora i człowieka. Wszechstronność działań wybitnego, włoskiego artysty fascynuje zarówno jego wielbicieli jak i sceptyków, nie można przejść obojętnie wobec jego twórczości.

W rozdziale trzecim autorka szczegółowo omawia twórczość wiolonczelową Giovanniego Sollimy zwracając uwagę na nowatorskie elementy wykonawcze. Stosunkowo mało miejsca doktorantka poświęciła opisowi dzieła artystycznego w stosunku do objętości całej pracy, niemniej jednak temat dysertacji jest tak skonstruowany, że poszczególne zagadnienia omawiane kolejno w rozdziałach ściśle wiążą się z dziełem artystycznym.

Podsumowaniem rozważań doktorantki jest zwięzłe zakończenie z piękną finałową sentencją.

Praca zawiera również imponującą bibliografię , spis kompozycji na wiolonczelę G. Sollimy oraz podsumowanie w języku polskim i angielskim.

Konkluzja

Praca doktorska Pani mgr Agnieszki Brojek przybliżyła znaczenie szeroko pojętego wykonawstwa instrumentalnego w kontekście historycznym, kulturowym i stylistycznym, szczególnie w aspekcie wydobywania i kształtowania dźwięku, szeroko pojętej współpracy partnerów w budowaniu dramaturgii utworu, poszukiwaniu i oddaniu intencji kompozytora oraz tworzeniu dialogu artystycznego.

Podjęte cele doktorantka realizuje na wielu płaszczyznach swej działalności zarówno w kraju, jak i poza jego granicami, czym niewątpliwie przyczynia się do propagowania polskiej kultury muzycznej, wnosząc tym samym wkład w rozwój sztuk muzycznych.

Na tym moim zdaniem polega znaczący wkład tej pracy w rozwój zarówno dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez doktoranta jak i całej dziedziny sztuk muzycznych.

Niniejszym stwierdzam, że doktorantka wykazała się głęboką wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. W ten sposób doktorantka rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i spełniła bez zastrzeżeń wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku. **Stawiam wniosek o jej przyjęcie.**

prof. dr hab. Urszula Marciniak-Mazur